

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. — kr.
 Félévre 3 " — "
 Negyedévre 1 " 50 "
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos petitsor 5 kr.
 Nyilttérben 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetésnél 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
 Főter 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
 Szerdán és Szombaton.

Keziratok:
 Vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű pérczek hirdetések és reclamatiók ide intézendők.

Előfizetési felhívás.

Lapunk Április 1-sőjével új évfolyamra lép, miért az előfizetések szíves megújítását tisztelettel kérjük. Eddigi iránya lapunknak változatlan marad. Hü közlője leendő a megye és város közérdekű eseményeinek. Megismerteti olvasóinkat a hazában s a nagyvilágban történetekkel, igyekezni fog újdonságokkal élénkséget fenntartani. Közöl avatott tollaktól ismeretterjesztő s közgazdasági cikkeket, egy uttal szépirodalmi és mulattató olvasmányokról is gondoskodván.

Előfizetési árak:

Április — Juniusra . 1 fr. 50 kr.
 Április — Szeptemberre 3 fr. —
 Április — Deczemberre 4 fr. 50 kr.
 a szerkesztő és kiadóhivatal.

A közeleg városi tisztújítás kérdéséhez.

Folyó évben a városi hivatalok választás alá jönnek. A képviselő testület bizottságot küldött ki a szabályrendeleteken metalan szükséges módosítások megtételére. Nem tudjuk név szerint, kik ezen bizottságnak tagjai, de hisszük, hogy a képviselő testület oly egyéneket küldött ki, kik a közigazgatás különböző ágaiban keletkezett törvényeket, szabályrendeleteket ismerik. Tudják azt: mily módon hozható mindez összhangzásba a város szabályrendeleteivel. Figyelemmel kísérték a közügyek folyását és látják minő intézkedésekre van szükség, hogy a városi tisztikar több águ kötelessége teljesítésének iránya kilegyen mutatva, és egyszersmind a felelősség is kikötve.

Belátandják mik a hiányok a mostani szabályrendeleteken? Nem-e igen nehézkesek és gátlók a közigazgatás gyors és pontos folyamára? Eleget, vagy igen nagy-e a személyzet ama kötelességek teljesítésére, melyek reájok hármanak? Ugy vannak-e fizetve az egyes tisztviselők, hogy a teljesített kötelesség méltányos jutalmát nyerik abban, s biztosítva van-e az által önállóságuk annyira, hogy önfentartásuk igényelte kiadásukat nagyjában fedezhessék?

Mind nemkicsinyelhető kérdések ezek!

Nagyjában és általánosságban bátrak lesszünk némelyeket a szabályrendeletet készítő bizottságnak figyelmébe ajánlani.

Először: A közigazgatás a háztartástól teljesen elválasztandó. A közigazgatási teendők szerfelett meg-

sokasodtak. A szoros értelemben vett közigazgatás, a tanügy, az egészségügy, a közmunkaügy külön követelésekkel lép fel, melyek nagy felelősséget rovnak az előljárásságra.

A mely ágakra a tanács kebelében szak hivatalnokok vannak azon ügyek teljesen az ők kezökbe helyezendő. Ilyen a mérnök az orvos. Nem kell ezeket csak vélemény és tanácsadásra felhasználni, hanem a megfelelő ügyek ellátását egészen kezökhez kell adni.

Másodsor. A háztartás a nervus rerum gerendarum. Ez adja a segédeszközt: a pénzt arra, hogy a város közönsége magát fenntarthassa, hogy helyét a politikai testben elfoglalhassa, s ugy e téren valamint a társadalmi téren, melyen minden kezdeményezés; s a főkötölezettség őt illeti — kötelességének eleget tessen. Nagy gond fordítandó tehát a köztulvagyon kezelésére. A kezelő személyzetet — elhagyva a régi hagyományos szokásokat — úgy kell beállítani, hogy azoktól munkásságot követelhesünk, vagyunk jövedelmezethetőségét bizton elvárhatjuk.

Az árvaügyi szabályrendeletek módosítása az 1877-ik évi XX-ik t. cz. s ennek alapján kibocsátott miniszteri rendeletek szerint kell hogy történjék; áttérünk ezért harmadszor: a közrendési szabályrendeletekre.

A bünesetek és kihágások vétségek megelőzését kétségtelenül a pontos örökös felügyelet eszközölheti. Meg kell állítani pontosan, apró részletekre kiterjedve ennek módját. Nincsen réa törvényünk, a mely a rendőri ügyeket szabályozná, gondoskodni kell szabályrendelet által. Szabatosan meg kell állítani a kötelességeket, meg a felelősséget, mert ha életünk és vagyunk biztonságban nincs, — minden egyéb vagyunk mellékes lehet. E pontosság megkövetelése mellett azonban a rendőri személyzetet multhatatlanul szaporítani kell.

A Torda-aranyosmegyei tankerület tantestületének alapszabályai.

(Folytatás.)

Azon rendes tagok, kik hivataluknál fogva köteles tagjai a tantestületnek — a miniszteri szabályrendelet követeléseiben — a közgyűlésekre és köri értekezletekre utazás alkalmával a községi s illetőleg állami pénztárból mérsékelt utiköltséget s a gyűlés tartamára naponként 1 forint napidíjat nyernek. Azonban a tantestület oda fog működni, hogy az utiköltséget és napidíjat a felekezeti iskolák előljárással is kiszolgálják a tantestület gyűléseire és köri értekezletekre utazó tanítóknak. —

A rendes tagok a közgyűléseken és köri értekezleteken szólási, indítványozási joggal bírnak, s a tisztikar csak a rendes tagok sorából választható. Ellenben ugy a közgyűlésekre, valamint az illető kör értekezleteire tartozik minden rendes tag megjelenni, meg nem jelenést a tag csak halaszthatatlan hivatalos teendők, betegségi vagy családi súlyos körülményből folyó esettel igazolhatja.

Az el nem fogadható ok miatt meg nem jelenő tag a rendes köri értekezlet minden elmulasztott napjéért 2 forintot köteles a testület pénztárába fizetni, melyet a testület szükség esetén bíróság is behajthat. Azonban az olyan felekezeti tanítók, a kik nem kapnak utiköltséget, a bírság fizetése alól felmentendők. —

5. §. Alapító tag lehet bárki, ha egyszer és mindenkorra készpénzben legalább 10 forint alapítványt tesz le a testület pénztárába. Az alapító tagok a tisztviselőkké választás kivételével a rendes tagokkal mindenben egyenlő joggal bírnak. —

6. §. Pártoló tag lehet mindenki, ki 3 évi kötelezettséggel évenként legalább 2 forintnyi pártoló tagsági díjt fizetni kötelezi magát. A pártoló tagok jogai: a köri és közgyűléseken hozzá szólási és indítványozási joggal, de nem szavaznak és nem választhatók.

7. §. Tiszteletbeli tagokká a közgyűlés által oly egyének választhatók, kik a népnevelés terén általában vagy ezen testület érdekében kiváló érdemeket szereztek. Megjegyzendő, hogy az egyet külföldieket csak a magyar kormány előleges jóváhagyása folytán választhat tiszteletbeli tagokká. A tiszteletbeli tagok jogai egyenlők az alapító tagok jogaiival. —

A közgyűlésről.

8. §. Rendes közgyűlés évenként egyszer — lehetőleg az őszi hónapokban tartatik. A közgyűlés idejét és helyét a választmány határozza meg s az elnök hívja egybe és a rendes tagokhoz külön-külön meghívásokat intéz, de a meghívást a helyi lapban, a „Néptanítók Lapjában“ s a Kolozsvári hírlapokban is közzéteszi. —

Sürgős ügyek elintézése végett az elnök a választmány határozata vagy 20 rendes tag kivásására, mi a választmány által helyeseltetett — a tárgy közlése mellett — rendkívüli közgyűlést tartozik egybehívni, ezen rendkívüli közgyűlésre megjelenő tagok azonban a napidíjhoz igényt nem tarthatnak. —

9. §. A közgyűlés tárgyai a következők:

a, a tantestület a tankerület helyi vagy fekvési viszonya szerint körökre osztja fel;

b, a választmány által előterjesztett ügyrendi szabályzatot megálapítja;

c, a választmány által teendő jelentésből tudomást szerez a körök és a választmány egy évi működéséről s a tantestület anyagi állapotáról és az ezen jelentés folytán szükségessé váló teendők iránt határoz;

(Folyt. köv.)

Deák csinyek.

E deák csinyek nem ujak, de lesz tisztelt olvasóink közül ki nem halotta azokat, s mulatni fog elmés-ségöken.

*

Két deák be megy egy kocsmába s rendel ételt, italt. Miután jól lakmározta volna, az egyik szép eszedesen, — mint a jó lelkiismeretű emberek — elszendereg.

Kollégája erre pifpifig képet vág s azt mondja a fogadósnak, hogy adjon neki gyergyát, majd mutat ő furcsa dolgot.

Erre a gyertyát kezébe veszi, kollégája elébe áll a gyertyát arca elé tartja, s int mutató ujjával hogy jöjjön. Azt akarta ugyanis demonstrálni, hogy ha az alvó ember elé gyertyát tartanak és intenek neki, hát álmában megindul. És oh csodal az alvó deák fel kél, előtte kollégája a gyertyával hátrál, s ő utána, az ajtó felé, az ajton ki, s még az utca ajton is ki — ott pedig mind a kettő vesdel magad, meg sem állottak a collegiomig, s nem csak hogy a kontót nem fizették meg de a gyertyát és gyertyatartót is elvitték.

*

Ugyancsak két deák a kocsmába megy — nem ritka eset. Esznek és isznak quantum satis — mint fennebb. A fogadás nem volt otthon csak a felesége. Egyszer az egyik elkiáltja magát: „Menyecske fizetek!“ Mire kollégája közbevág: „Itt bizony nem fizetsz — mert én hittalak, én rendeltem s én fizetek.“ Fine finale össze vesznek, hogy ki fizessen. Végre kisütik, hogy a fogadósnak be kötik a szemét, s a kit hamarabb meg fog, az fizeti a vacsorát. Ugy is lön, a bekötött szemű fogadósné kap ide kap oda, fut jobbra balra, végre megfog valakit, s oda szol: „Maga fizeti a vacsorát!“ „Mit fizetek te bolond?“ szóllal meg férje s lerántja szeméről a keszkenőt — „Hát meg vagy bolondulva!“ A fogadósné felnyitja szemét és maga előtt látja férjét — a deákok sehol sincsenek, mig szeme be volt kötve, elillantak, s ő az időközben hazaérkezett férjét csipte meg. Férje kérdésére az asszony megmagyarázta a dolgot, s ki kapta jutalmát — de ez nem tartozik a nyilvánosság elé.

*

A collegyom kapuja előtt egy kofának volt állandó telepe.

Egyszer megjelenik egy vén deák nála, ki a collegyomban oeconomus volt, s tudára adja, hogy az áruló helyért napjára egy almát kell vamba fizetni. Az asszony bele nyug-

szik rögtön átadja az az napi vámot s így tovább minden nap. Nagyontermészetes e vámszabályról a consistorium semmit sem tudott, s az a vén deák agyában fogamzott meg, kinek foga vásott az ingyen almára.

Egyszer eszébe jut, hogy két alma több is jobb is egynél, megjelenik a kofa előtt, s tudtára adja, hogy a főtisztelendő főconsistorium a helyvámot két almára emelte.

Ez kissé soknak jött asszonyunknak, felment azért a seniorhoz, s kérte hogy legyen szives lépést tenni, hogy a vámjá ne emeltesék fel két almára. A senior egy szót se értett az egész dologból, s kérdé azért, hogy ki szokta a vámot szedni mire a kofa megmagyarázta, hogy egy nagy fekete szakálos deák, a többiek Pistának szollitják. A senior átlátott a szítán s maga elébe hivatta az „öreget“ s így szólott hozzá: „Te Pista, csak azért hivattalak hogy a kofának a vámját ne emeld fel két almára.“ Pista kevés gondolkodás után bele egyezett, s azután csak egy almát vett vámba, de ezt hűségesen szedte, míg csak Haranglábra papnak nem választották.

A keleti ügyek.

Bukaresti kormánykörökben két nap óta roppant az izgatottság, miután Szentpétervárról biztos hírt vertek arról, hogy a muszka kormány a bécsi kabinettel tárgyalásokat kezdett, melyek szerint Románia az osztrák monarchiához csatoltatik, kátpótlásul a Balkánfélszigeten támadt átalakulásért és némely osztrák-érdek megsértéséért, továbbá díjúl, hogy semleges maradjon, ha az angol-muszka háboru kitör. Az erre vonatkozó tárgyalások már meglehetősen előhaladtak volna.

Németország arra speculál, hogy az újabb háboruban is szállítója maradjon Muszkaországnak. Az itteni gyártulajdonosok és szállítók máris nagy mennyiségű hadi és élelmiszer szállítására vállalkoztak a muszka hadsereg részére.

TÁRCZA

Az illatszerek történelméhez.

(Németből.)

(S.) — A legrégebbi időkben, melyeknek határszéle oly messzire nyúlik, hogy azok eseményei a történelem útján is csak homályosan jöttek tudomásunkra, a népfajok különböző tömkelegében találunk oly rétegekkel, kik a szaglási szervnek kellemes érzéseket kelteni kutattak — az illatozó anyagok által.

Az első illatszerek — a jóságú virág vala — mely a mai napig is az; egy levendula szárított bokrétyja, melyet a fehérneműs ládába záruk, már Aristoteles korában hasonló célra fordított. — Keleten, hol az illatszerezet bölcsője tulajdonképpen keresendő, már jókora jöttek azon gondolatra, hogy a virágok kellemes illatát bizonyos anyagok hozzáadásával állandósítsák: — különböző fagyanták, bő anyagot szolgál-

tattak e célra, melyeknek fogyasztása rendkívüli mértékben kellett hogy történjék, mely az ősi aegyptomiak halottainak bebalsamozásából következethető.

Hogy különösen a keleti népeknél mennyire volt becsülve ez illatszerek, a bibliából leginkább meggyőződhetünk. A zsidók (valamint a mai katolikusok) a legkellemesebben illatozó gyantát — (olibanum, tömjén) használták vallásos ceremóniájoknál; a szertartásuk könyvében pedig — az indiai jóságú fű, fahaj, myrrha, aloë — stb. említetik fel.

Hogy az ókor legmiveltebb népe a görögök, a jóságú anyagok egész halmazát, mint a melyekből jóságú olajok készítették, tehát a szó szoros értelmében — illatszereket ismertek — senkisem csudálja, ki a görögök ipariját, és társadalmi viszonyait egy általán csak némileg ismeri. — Ibolja illat volt a görögök kedveltje; ezenkívül használták még a „menthák“ — egy részét, majonánnt, és más jóságú anyagokat mel-

Szentpétervári összes lapok azonnali háborút követelik Anglia ellen.

A Drinápoly és Philippopol melletti állomásozott muszka csapatok nagyobb része 23-án Konstantinápoly és a Márványtenger irányában megindult, Muszka tisztiek állításai szerint a csapatok Gallipoli mellett állítatnak fel, hogy a háboru kitörése esetére megakadályozzák az angol flotta visszatérést.

Mihelyt Anglia elfogadható ajánlatot tesz, Ausztria-Magyarország kész a kongressus mellőzésével is, ha kell fegyveres akcióval lépni a keleti kérdés megoldásába. A kongressust még semmi esetre sem lehet elejtetnek tekinthetni, de a nehézségek mindegyesére olyanok, melyek kétséssé teszik a kongressus megtartását.

Budapesti levelek.

Budapest, 1878. március 2-án.

A bűnbánás idényét éljük, a halak árfolyama kezd emelkedni. Az egyház már hamvat hintett a hívők homlokára kik közül főleg a nők siettek a bűnbánás a javulás szent eszméjére. Elvonultak az álarcsosok, a farsangot eltemették a vendéglőkben a héring lakomák jeleztek a böjt szűrködős idényét.

A m. tud. academia nemzet gazdasági és történelmi szakosztályának ülése nagyon látogatott volt, melyen Kautz Gyula értekezését olvasta fel elősorolva az egyes államok majd az általános pénzügyi viszonyokat Értékezésében kiemelte, hogy az ipar sokat nyerne a nemzetközi pénz behozatala által.

A másik értekezés a Marczali Henriké volt az angol és svéd levéltárakban tett kutatásainak eredményeiről. Ugyancsak a nyelv és széptudományi osztály ülése Pulszky Ferencz elnöklete alatt igen díszes közönséget vonzott. Szász Károly Hémer Ilyásának általa eszközölt fordításában mutatta be Hecter busuját. A hűség, szép hangzat tekintetében egyaránt ki tűnő P. Thewrewk Emil felolvasása „jeles tanítványának“ Ábel Jenőnek a corviuákról irt értekezéséről szintén kitűnő volt.

A corvinák tud. szentpontból nem bírnak becsesül, csupán a régész történelmés előtt az értékesek. Gyulai titkár jelentette, hogy a Bécsben keresett Ehrenfeld-codexeket Dr. Ehrenfeld Adolf ur lemásoltatni engedte. Végre felolvas-ta az osztálytitkár az Academiának a

magyar közönséghez intézett felhívását a nép ajkain divó magyar nép és kifejezések gyűjtése s az akademiának be- küldése tárgyában.

Első philharmoniai hangversenyünk Erkel S. nemzeti színházi karnagy vezetése alatt a vígadó nagy termében nagyszerűen sikerült bár a program összeállítására nem a legváltozatosabb volt.

Furesa idő járásaink vannak, a zord télies időjárás nem akar tágitani. Ugy képelem a telet mint a vén szeretőt, kitől minél inkább akarunk menekülni, annál jobban kinez fagyos szerelmével, redős pofájával. A templomokban mindenfelé három négy nyelven adják papjaink a böjti oktatást. Ugy van böjt van s mégis Pest népe majd hogy lerugja lábát a táncolásban, mulat, hajrázik bőven még a vénnek is, kik egy Markusz Emiliáért szívesen rajonganak. Apópó! a zsidók is most farsangolnak, a király-utezában csak egy hemzseg a sok zsidófalat — brr, lárva van elég, mozog Farao népe, mint a hering.

Csak ezek az istelen nyekegő sipládák ne volnának, az ember elég tud megírni egy pesti levelet, pedig ugy várja a szerkesztőség, s még oly bolondok is akadtak, kik táncolnak mellette. Valahára, hogy én is jóllaktam, (de nem tor-dai peesenével, oh be megenném) Pesten. Miesoda ujság ez gondolják sokan? Bizon ujság az Pesten főleg egy erdélyi ember előtt ki nem szokott még specialitásaihoz. Tegnapelőt az én doctorom aposa József tiszteletére csak hogy meg- invitált egyszer asztalához. Különben nagyon jól József eztem, dícsérnem kell az öreg borait. Vajha az én öregem Sz. József példáját követné s ne lennék kénytelen oly fagyos sohajtásokat tenni jövőre. Ah öregem: „Köte hiszem! Ismerem jól, rég egész familiádat — Kuttyából nem lesz szalona. Botból borotva nem támad!

H. Dózsa Géza.

Az aranyosszéki birtokossági vagyon ügyében.

(folytatás.)

Eltérve ezektől: reméllem igazat fog adni egy képviselő tag uram is (mert már maga mondotta el) hogy én bátor voltam ugyan a jelzett gyűlésben némely kérdésben: módosító, indítványozó vagy tán épen elvető véleményt is kockáztatni, de bele mentem mind azon határozatokba is melyek az egy képviselő tag

jekkel aztán annyira mentek, hogy a görög „stuczerék“ — divattárgyá- lón — csak bizonyos illatú olajokat és kenőcsöket hajkenésre használni, és hogy Solon maga, az ezen uton annyira elharapodott fényűzés ellen — törvényt kellett kibocsátania, mely az illatos olajok és kenőcsök használatát — a férfiaknál — (a nőkre nem vonatkozott) eltiltotta!

A rómaiak — a minden művészetben a görögök tanítványa, — az illatszerekkel fényűzést még magasabb fokra hajtották; Rómában egy egészen külön álló illatszerek mivelő — ugynevezett „unguentarii“ intézet állítottak fel; így például Capuában — egy egész utszát. — „kenőcs készítő- tők“ lakták. — Egy előkelő római magnás naponta háromszor is bedör- gölte magát a legdrágább illatos olaj- jal, mely gyönyörűen kidolgozott arany kancsóban — szekrénybe rejtve őriztetett. Neró — Poppea nevé neje, temetésén több illatszert használt fel mint a mennyit azon időben Arábia — mely legtöbb illatszert szolgálta-

által a haladás 19-ik számában fel- sorolják, tehát a fent jelzett módo- sítással mit magam tettem hogy t. i. a jövedelem egészen nevelési cél- ra fordítottassék ugyan de ha megyei rovatalok igénybe veszik, lehessen fele részéig azok fedezésére is for- dítottatni, tehát nem igaz hogy: mit nekem a nevelésügye, jstöt lássu- édes képviselő tag uram én sokkal szélesebb alapon akartam — és di- csekedés nélkül legyen mondva esz- közöltem is — annak nevelési célra fordítását, mert ön és elvtársai azt akarták, hogy azon közös vagyon jö- vedelme fedezze csak a községi is- kolák szükségletét, s midőn ilyen ar- széken tudtam szerint 6 van — mert a Felvinczi állami (s a 6 közül is 5 az önök községeiben) ha kártyá- jokban be nem látunk igen szépen ki- huzzák a nevelés czége alatt a lepedőt a más 16 község alól, s néhány év mulva azon joggal, alapon és módon mint az 1790-ről 1848-ban mondot- ták volna hogy csak azon 6 iskoláé így pedig ellent mondásomra bele ment, hogy az érvényben álló illető miniszteri rendelet értelmében fele- kezeti iskolák szükségére is fordit- tathassék.

Nem veszik észre hogy azon ki- vánásokból egy kis önzés riv ki? s ki az oka hogy a következtetés így üti ki magát?

Szoval: a czél érés tekintetéből elmentem addig, míg képviselte im érdekét tekintve elmehettem, s csak mikor az osztály illetőleg részesedési hányad vált kérdéssé voltam bátor a gunyos Schlagwortot fel vetni t. i. azt: tisztázzuk hogy mi azon vagyon, a mi, vagy a minek jövedelme fel- osztandó mert sok van olyan a mi csak képzelt, de valóságban nem lé- tezik, és sok van olyan a mi létezik és ide is tartozik ugyan de jövedel- me mások által jogtalanul használta- tik, s akkor egy körülbelül két ak- kora és biztos összevegt fordíthatunk nevelési célra.

Egy képviselő tag uram és elv- társai lévén, kik azokat nem akarják beadni, vagy a mi egyre megy be-

tott ki — egy év alatt liferált. — Annyira mentek a fényűzéssel, hogy végre még a czirkusok, és színházak levegője is — ily illatszerekkel vol- tak felékítve (ha ugyan levegőt le- het felékíteni. Szedő.) — miczélből számos füstölő serpenyők állítottak fel. — A római intelligencia termei- ben drága készítményű arany és ezüst urnák voltak felállítva, melyekbe — jóságú virágok égő szirmai rakattak, a lakás levegőjének parfümizása végett. —

Már a középkorban, a keresztes háborúk ideje alatt — az illatszerek egész halmaza ismerve volt. —

Olasz és Franciaország — amaz időben az ipar képviselői — voltak, hol az illatszerek készítése — nagy- mérvet öltött. — Így látjuk p. o. egy római család nevét — melynek egy tagja valamely közkedvességű illatos port — feltalálójá után „Frangipa- ninak“ nevezve, keleti fűszerekből combinált — mai napig is fennma- radni, és ennek egy ivadéka — Mau- ritius Frangipani — ama nevezetes ötletre jött, hogy ezen illatos por — ha spírítussal kezeltek, jóillatát — parfümjét — a folyadékba bocsájtja. (Folyt. köv.)

számíttatni: a vastag önzés lába ki log a lepel alol.

Igazat fog adni az egy képviselő tag uram nekem abban is, hogy midőn azon kérdés intéztetett hozám: miért akartam az ügyet ilyen dolgokkal hátráltatni? azt mondtam a többek között: „nevezünk ki hárum jogtudost, illetőleg kettőt, s ők válasszák a harmadikat, s ha ezek — előadatván ezen közös vagyon történelmi multja — azt fogják mondani, hogy nincsen helye a vagyon tisztázásnak és per Contequens a reconpensationnak is én örökre le mondom annak követléséről, adig pedig ilyen magán tulajdon természetű vagyon melletti küldetésemet nem vehetem oly tág értelemben hogy küldőim akarataja és érdeke ellen tegyek. (Fotyt. köv.)

Törvényszéki Csarnok.

Végtárgyolás Mártius 22-ikén.

Elnök: Dr. Damokos Antal; bírák: Barabás József, Abt Ernő; kir. ügyész: Csekme Béla; vádlott Bakó Sándor.

Bakó Sándor csákovai születésű mesterségére cipész, az 1870-ik év mártius havában házassági frigyre lépett komáromban Kovács Erzsébettel, kit rövid együttlét után elhagyva Turban lakó atyához haza jött. Időközben Tordán megismerkedve D. Zs. nával vele második házasságra lépett 1877 ik év folyamában a nélkül hogy második nevével tudatta volna nős voltát.

A boldog házasság egét azonban Kovács Erzsébetnek váratlan megjelenése nem csak megzavarta hanem bűnvádi térre vivén a lefolyt végtárgyalás eredménye Bakó Sándornak a btk. 206-ik §-ában körülírt bünténybeni bűnösségét állapította meg.

Az ítélet tartalma szerint vádlott 6 hónapi börtönbüntetésre ítéltetett, egyttal az iratoknak a házasság érvénytelenítése végett az illetékes egyházi hatóságokhoz áttelele határozatott. —

kir. ügyész, vádlott az ítéleten megnyugodtak.

(—)

H i r e k .

Éltrevaló tervvel lépett föl derék városi tiszt orvosunk, ugyan is azon alkalomból, hogy a városi sör és szeszüzöde jövő 1879 január 1-jétől ujra haszonbérbe lesz adandó, indítványt tett a tanácsnál, hogy a haszonbéri feltételek közé, a haszonbérő azon kötelezettsége is köttessék ki, hogy gőz és kádfürdőt állítson, az az után járó haszon természetesen őt illetvén. S ez valóban szerfelett érezhető hiány városunkban. Egész télen át nincs hol a város lakossága magát megtisztítsa — üdítse. A haszonbérőre pedig ez egy általában nem terü, tekintve, hogy különben is a meleg folyó víz és gőz nálla mindig készletben és fejlesztve van. Valóban eléggé nem dicsérhető e terv; elvárjuk derék tisztiorvosunktól, hogy teljes eréllyel annak megvalósításán munkálkodjék.

Betörést kíséreltek meg néhány nappal az előtt Z. F. kereskedésébe. Ezen büntetett oly egyéneket vádolnak, kiknek becsületessége kétségen felül áll, jellemök mocskotalan. Nem áll

hivatásunkban a vizsgálat befejezése előtt az ügyhez szollani de e gyanúsitást még is nagyon merésznek véljük.

— **Neerolog.** Székely Sándor tordai kir. segéd telekkönyvezető a maga és gyermekei s minden rokonok nevében jelenti, hogy szeretett neje Borsos Rozália élete 30-ik évében e hó 24-én 3 havi szenvedés után jobb létre szenderült. Kiszenvedett porai a háznál tartott rövid ima után folyó hó 26-án 3 órakor adattak át az örök enyészetnek. Béke porain.

— **Ügyetlenségének** szinte áldozata lett Polgármesterünk kocsissa, ki e hó 28-án a Marász hidjánál vigyázatlanul fordítva meg szekerét az vele és a 2 loval együtt a 2 ölnyi mélységbe fordult, az alig kivánszorgott kocsis, sé rületlensége dacára sem birt segítni a lovakon vagy a járművön, s ha egy fiatal esztergályos a szomszéd csizmadiával hirtelen el nem vagdalják az istrangokat, a lovak is bele vesznek a mocsárba, míg csak így a jármű szenvedett sérülést melyet darabokban szedtek ki.

— **Közgazgatási bizottságunk** ma rendkívüli ülést tart, melynek tárgya az inség ügy.

— **Bolond Istok** humoristikus heti lap új czimlappal jelent meg. Ára év-re 8 frt. Mehnernél Budapesten megjelent az „Ördög fiából“ a 23 és 24-ik füzet is. Taborszky és Párcsh zenemű kereskedésében Budapesten megjelent „De petit debutant“ zongorára Bayer F. től. Ára 50 kr.

Rövid hírek.

— **Király ő felsége** a bécsi szegényeknek édes atja halála alkalmából 10000 forintot adott. — **Keul Ernő**, a „Gartenlaube“ közelebb ethunyt kiadója több millióra menő vagyont hagyott hátra.

— **A vighi partok** közelében egy angol hajót a szélvész felfordított, s háromszáz embernél több fült a hullámok közé — **A perzsa sah** európai utja közben tíz napot fog Bécsben tölteni, mely időre egy szállodában 35 szobát béreltek ki számára. — **Gödingben** ma megint volt parforce-vadászat. — **A közös hadsereg** nagy gyakorlatai az idén nem Tábornál mint korábban jelentve volt, hanem Pilsennél fognak megtartatni. — **A sanstefánói békeszerződést** aranyintával irták meg. — **Az Elba** vizén közelebb egy 300 mázsa cukkossal terhelt hajó süllyedt el. — **Berlinben** egy vágató bérkocsis elgázolt egy törvényszéki ülnököt, ki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnapra meghalt; a kocsist befogták. — **Jokijervi finn városban** egy új templomot építettek, melyet takarékosági szentpontból harangok helyett érez-háromszögekkel láttak el. Ezeket a harangzó, ha egybe akarja hívni a híveket, kalapáccsal üti. — **Bécsben** tegnap csak két öngyilkossági eset fordult elő. — **Drezdában** egy épület alapjának ásásakor óriás nagyságu vasládát találtak mely embercsontokkal volt tele.

CSARNOK

Miért nem felejttem el a gazdasszony-bált!

— Beszély. —

Irta: H. Dózsa Géza.
(Vége.)

— Ön szabad ember, független, nőtlen mennyi boldogság rejlik egy pillanat alatt e székben. Azt mondá ön, hogy engem kísér egész életemen keresztül a sirig s tul a síron emlékezete. Uram fogadja köszönetemet és kezesmet vele.

Loth felesége nem változott oly sóbálványá, mint én, mikor e hölgy kezemet megszorítá és szemembe nézett igéző szemével. Mit tegyek, végom van, folytonos kocsis robagás, vasuti fütty hangzott füleimbe.

Gondolám nem itt használ semmi mentesség, semmi a világon mint öszinte bűnbánat, töredelmes vallomás. Rögön a fehér domino hölgy lábai elé vetem magamat, picziny lábaihoz borultam, melyet fehér kivágott papucs takart.

— Na-nagysád! Nagysád boocsásson meg az égre kérem. Az imént oly elfogultá lett nyilatkozataival, mellyel bárkit boldogá tehetne, kinek —

— Nos. Uram? —

— Kinek . . .

— Nincs? —

— Nincs? . . .

— Nője — az az . . .

— Oh ég!

— Az — az szive szabad

— Ön hazudott, megcsalt!

— Az egekre nehogy sujtson.

— S ön —

— Én nős vagyok, Hazudtam elismerem térdén lábai előtt s kérem boocsánatát

— Boocsánatot kér? ! . . .

— Ezsöve Nagysád picziny lábainál, mert én már szeretek . . .

— Ön szeret? . . .

— Szeretek.

— Hogy ugy van! keljen föl.

— Mert Nagysád én —

— Nos?

— A kit szeretek

— Az én vagyok Uram

— Hogyan?

— Im! . . .

A fehér domino álarcza ezzel lehullott s a szép hölgy valóságban állott előttem. Pajkosan mosolygot, kezeim megfogta és így szollott:

— Férjem!

— Nőm!

— Nos mégysz-é még álarcz-hajásznak a gazdasszony bálba?

— Soha-soha

— S te mégysz-é Mező-Turra?

— Soha-soha

És bájosnak, szépnek találsz-é álarcz nélkül is.

— Te angyal!

— Hallod-é a robogó vonat füttyét és a kocsis dübörgését? . . .

— Ez az — szivem a miért nem felejttem el a gazdasszony-bált!

— Ládd — hahaha — milyenek a férfiak!

— Bertám!

Keblére borultam és megcsokolám.

KÖZGAZDASÁG.

A trágyázás vagy a földnek időnkénti javítása.

(Folytatás.)

A gazdaság körül gyűlt trágya mennyiségének megtudása. Rendes gazdának mindenkor tudni kell, hogy földjeinek jó karban tartására mintegy menyit trágya szükséges, s hogy a trágyát szaporithassa tudni kell azt is hogy körül belől a földekre felosztás tekintetéből mennyi gyűl a gazdaságnál. Minthogy a trágya legnagyobb része a marhák alól kerül vethetünk annak leendő mennyiségéhez azon takarmánynak tömegéből, melyet az állatok megemésztenek.

Minden mázsa száraz takarmányból alommal együtt két anyi, tehát két mázsa trágya kerül, minden mázsa zöld takarmányból pedig, mint-hogy ettől több esik és ligabb lévén több alommal és vegyithető, három mázsa trágya lesz. — Ezen trágya mennyisége készítésére nézve ugyan az állatok különfélesége szerint különböző, névszerint ugyan-azon takarmány mennyiségből a szar-

vas marhák után több trágya esik mint a lovak után, de ez semmit sem tesz mert itt nem kívánta t épen nagy szabatosság és a körül belől eső kiszámítás.

Vagy másként egy darab szarvasmarha csupa teletetés alatt kö-zépszerű tartás mellett készít 60—80 mázsa trágyát, nyáron pedig istállózás mellett 300 m. — sőt sokszor azon felül, ugy hogy egy drb. szarvasmarha lég trágyát ad egy hold fölt megtrágyázására, természetesen rendes trágyázás és okszerű kezelés mellett. Két darab szarvasmarhával 3 ló ér föl; és 12 juh esik egy darabra.

Hogyan bálnak Belgiumban a trágyával és hogyan szaporítják azt. A szorgalmas belga földmives tökéletesen megvan győződve hogy a termésnek kuforrása a trágyázás és jó munka. — Vagy minden esztendőben földjeit sorra trágyázza s csak az által képes terméketlen homokos földét termékenyé változtatni. — Ugyan azért a legnagyobb gondot fordítják a trágya készítésre, és ámbár náluk minden gazdaság illendő barom menyiséggel van elátva, de minthogy az ol trágya készítésre külön cselédet tartanak. Ennek kötelessége folyovizek, patakok árkok, gödörök láposokról minden iszapot öszszegyűjteni és minden féle gazt, gyepszint. Mágazdák össze seprik az udvar szemetet (mi nállunk az maga egy valóságos szemétdomb és trágya gödör) sőt, még az országutak szemetjét is és a földje dülőjébe eső országut részéhez minden gazda csak nem jogot tart.

(Folyt. köv.)

Piaczi árjegyzék.

A tordai vásárra 1878. márcz. 19. hozott tárgyaknak

		9	frt	—	kr
1 hectoliter	Tiszsa buza	9	frt	—	kr
"	Tavaszbuza	7	"	50	"
"	Elegybuza	7	"	50	"
"	Rozs	6	"	—	"
"	Árpa	5	"	—	"
"	Zab	2	"	75	"
"	Törökbuza	6	"	50	"
méter mázsa	Széna kötetlen	2	"	50	"
méter mázsa	Alomszalma	—	"	36	"
Tüzi fa köbméter		2	"	70	"
1 kilogramm	Marhahús			36	"
"	Disznóhús			48	"
"	Turó			56	"

Bécsi Tőzsde.

1878. 22/3.

Magyar arany-jaradék	86.20
Magyar) kincstári utalvány 1 kibocsát 116.50	
Magyar) kincstári utalvány 2 kibocsát. 108.—	
Magyar kel.-vasut elsőbbség 2 kibocsát. 73.—	
Magyar állami kötvény 1876.	65.75
Magyar vasuti kölesön	98.—
Magyar földtehermentesítési kötv. 77.—	
Temesvári földtehermentesítési kötv. 76.75	
Erdélyi földtehermentesítési kötv. 74.75	
Horvát-Slavon földtehermentesítési kötv. —	
Magyar szőlő váltáság kötv.	79.50
Oszt. egységes államadosság papban 6040	
Oszt. egységes államadosság ezüstben 64.40	
Oszt. aranyjaradék	72.30
1860. állam sorsjegye	110.75
Oszt. nemzeti bankrészevény	788.—
Oszt. hitelrészevény	221.75
Magyar hitelbank	215.—
Ezüst	107.25
Cs. k. arany	5.74
Napoleonador	9.76
Német birod mark	60.15
London	122.20

Felelős szerkesztő és kiadó: Volz B

H I R D E T É S E K.

VOLCZ és TÁRSA

Könyv és Papirkereskedésében Tordán kaphatók:

Vonalzott és tiszta könyvek; Hivatalok, egyletek magányzók, ügyvédek kereskedők, jegyzők és mindennemű iparral foglalkozók részére, vászonba vagy papírba kötve dús választékban. Másoló könyvek Kereskedők, Irodák sat. részére:

Román Népdalok és Balladák Moldován Gergelytől 1 frt. 20 kr. helyet csak 1 frt. o. é.

Iskolai könyvek Alsó- és Felső Népiskolák, Községi valamint felekezeti Iskolák részére is dús választékban.
Vers személyvények Bálint Gyulától
Az Illem és Tisztesség arany szabályai

ára 25 kr.
ára 25 kr.

Önsegély, Orvosi tanácsadó több bonczati ábrával.
Dr. Ernzt L.-től
Selbsthilfe, ärztlicher rathgeber mit mehreren anatomischen abbildungen von Dr. Ernzt L.

ára 2 frt.
ára 2 frt.

Előfizethetni – illetőleg előjegyeztetni – lehet a következő művekre:

Kálmán a Szegedi Lelencz vagy Konstantinápoly rózsája című nagyhatású regényre TIHAMERTÓL, mely a folyamatban volt keleti háborut öleli fel és ebből meríti tárgyát, egyes füzet

ára 25 kr.

mely összeg a füzetek átvételekor fizetendő.

Az Ördög fia című regény füzeteire. Ugyan ezek német nyelven is megrendelhetők.
Továbbá Szulejka vagy a Három Gyöngye című regény füzeteire. Ugyan e művek megrendelői rendkívüli kedvezmény árakon megrendelhetik azok

ára 25 kr.

25 kr.

OLAJNYOMATU JUTALOM KÉPEIT is VÁSZONRA SZÉLES ARANYKERETBEN,

Az ÖRDÖG ASSZONY régebbi megrendelői, annak folytatását szintén fenn irt könyvkereskedés által legbiztosabban eszközölhetik.

megtekinthetők e képek valamint megrendelési feltételei is

Vidékre járó ügynökünk szintén elfogad minden nemű előfizetést és előjegyzést.

Továbbá kapható.

A Bagatell törvény a 1877. XXII. t. cz. ára 40 kr.
Ehez ügyvitel 40 kr.
A Bagatell törvény ügyvitellel egybekötve 80 kr.
A Gyámsági és gondnoksági ügyek 1877, XX. t. cz. ára 50 kr.
Ehez ügyrend 40 kr.
A gyámsági ügyek ügyrendel egybekötve 90 kr.
A Bagatell törvény szerint előirt nyomtatványok, Panaszkönyv, Mutatókönyv, Határidő napló, Idézővny és Jegyzék a pénzbírságokról a legjutányosabban szabott árakban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Fontos Hirdetés!

A gyomor és altesti bajokban, valamint hideglelés

ellen legbiztosabb hatásának ismert

Dr. Kiesow-féle Elet-essentia

valódiilag egyedül Matherny Emilnél Gy.-Fehérvártt kapható.

(16 21 — 13)

Figyelemreméltó

idegbajok- és nehézkórban szenvedőknek

Legújabb feltalált gyógyszer

Számtalan hálaíratot mutathat fel sikeres gyógyításról

Sylvius Boas

Specialista idegbajokban

Értekezhetni reggel 8 órától este 8 óráig

BERLIN SW.

Friedrichstrasse 22.

Levélbeli megkeresésre is.

(15—92 102)

SYLVIVS BOAS urnak

Berlin Friedrichstrasse 22, I.

Kérem megküldését Auxilium orientisénak

Söndernohe posta állomás Oberdachshtetten,

Bajorban 1875 május 3-án

Dorsch, plébános.

Söndernohe május 27-én 1875

Tekintetes ur!

Vonatkozna május 5-ről keltezet becses soraira, melyek mellett egy kézségembeli 10 éves beteg leányka részére Auxilium orientisét megküldötte bátorkodom a szülőik felkérésére folytatni tudatni, hogy ő a gyermekükül járvást vettek észre.

A gyógyszer testalkotásu gyermek betegségeinek állapotai különös termék, több hétek előtt görcsöket; melyek naponta 7—8-szor ismétlődtek kezdődött meg, mikor is érzékeny fájdalomt érzett a gyomor körül annyira, hogy hirtelen ugrott fel olgankor az ágyban; szorinok használata óta e jelenség megváltozott s a görcsök csak 1—2-szer, újulnak meg. A fájdalom még igen heves s minden tagjában érzi. Elvágja alig van és szellemi tehetősége is korlátolt.

Néve Kremer Borbára.

Ezen rossz állapotánál a betegségnek kivánatos volna, ha némi rendszabályokat küldene.

tisztelettel

Dorsch Ödön plébános.

Söndernohe Junius 30-án 1875.

A görcsök elmúltak s csak akkor fordultak elő, ha közönséges ételt eszik. Szeret s thegít kedveli. Fájalmat most csak térdében érez, mert állani sem képes. Mindig szomjas és a vizet szereti. Szíve táján fájdalomt érez. Betegsége óta 10 évvel erősebb gondolkodásúnak látszik.

Dorsch.

Söndernohe szept. 26-án 1875

Örömmel értesíthetem, hogy patiensünök: Kremer Borbára 24 nap óta a legjobb egészségnek örvend. A betegség tünetének híre sines nár s a hónapok óta ágyhoz szegzett leányka, ki jártani nem volt képes most újrál tánczol. Előnygya megjött és virító létezésű. A szülői emélfogyó állatlam haláljukat jelentik önnök sat. sat.

Dorsch Ödön plébános.